

JAARBOEK VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

45

KON. NED. GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE
AMSTERDAM 1958

Commissie van Redactie: Dr. H. Enno van Gelder, Voorburg;
Dr. A. Gorter, Bilthoven; O. N. Keuzenkamp-Roovers, Groningen;
Dr. A. N. Zadoks-Josephus Jitta, Amsterdam; N. E. H. J. J. Zon †

Alle correspondentie betreffende redactie en administratie te richten
aan het secretariaat: Zeestraat 71B, 's-Gravenhage.

DE HALVE, KWART EN ACHTSTE ZEEUWSE ZILVEREN DUKAAT

door

L. O. S. BEUTH

In het Jaarboek 42 (1955) is een uitgebreid en beredeneerd onderzoek gepubliceerd over de „Geschiedenis van en geheimschrift op de Zeeuwse Zilveren Dukaten van 1659—1798”. In de Inleiding is daar reeds een en ander vermeld omtrent de onderdelen: halve, kwarten („dertientjes”, nl. 13 stuivers) en achtsten („pietjes”). Wat bij deze onderdelen opvalt is het naar verhouding tot de hele Z.Z.D. geringe aantal bewaard gebleven exemplaren. Werden de hele Z.Z.D. vanwege hun hogere koers dan de Z.D. der andere gewesten voor schatvorming opgepot en zijn deze middels vele muntvondsten in talrijke exemplaren bewaard gebleven, met de onderdelen is dit niet het geval. Is het aantal geregistreerde hele Z.Z.D. mede door de vondst Domburg 1958 gestegen tot ± 2100 , het aantal halve dat ik heb kunnen registeren, belooft slechts 225 stuks, de kwarten 248 stuks en de achtsten 412 stuks. Gezien deze betrekkelijk geringe aantallen heb ik vermelding van de zeldzaamheidsgraad achterwege gelaten. In muntvondsten komen de onderdelen practisch niet voor: de kans dat er later nog „ontdekkingen” te wachten staan is bij de onderdelen gering.

Bij de kwarten en achtsten ontbreken vele kentekenen, die bij de halve en vooral bij de hele betrekking bleken te hebben op de familiegeschiedenis van de Holtzhey's. Het kleinere formaat is hiervan zonder twijfel de oorzaak; bij de halve vinden wij — vanaf 1767 — nog de beide sterren als muntmeesterversiering, maar van dubbele lussen e.d. is geen sprake. Trouwens in 1955 wees ik er reeds op dat alleen de hele Z.D. als „vlaggemunt” zijn te beschouwen. Enkele kleine afwijkingen van het vroeger vermelde konden geconstateerd worden. Vindt bij de hele Z.D. de wijziging van de geronde 7 in de strakke 7 plaats in 1773, bij de halve Z.D. vindt deze wijziging plaats vanaf 1774, waaruit zou zijn af te leiden dat in 1773 alleen in de aanvang van het jaar $\frac{1}{2}$ Z.D. geslagen zouden zijn.

De wijziging van de Romeinse I in de arabische 1 vindt bij de hele Z.D. plaats in 1769 („geboorte”dukaat), bij de $\frac{1}{2}$ Z.D. met ingang van 1770, hetgeen tot eenzelfde conclusie leidt voor de muntslag der $\frac{1}{2}$ Z.D. voor het jaar 1769. Bij de $\frac{1}{4}$ Z.D. komt de 1 reeds voor bij 1766a (unicum) en verder vanaf 1769; in dat jaar zouden de $\frac{1}{4}$ Z.D. dus pas in de latere maanden zijn geslagen.

De strakke 7 treedt echter bij de $\frac{1}{4}$ Z.D. al op sedert 1766; van een „systeem” dat bij alle denominaties „rond” loopt, is dus ook weinig te merken. Overigens treedt bij de $\frac{1}{8}$ Z.D. de arabische 1 evenals bij de $\frac{1}{4}$ op in 1766 en de strakke 7 in 1774.

Voor details betreffende de typen (type IV komt bij de halve zilveren dukaat niet voor), het muntpersoneel en de aanduiding der verzamelingen wordt verwezen naar het in de aanhef genoemde artikel. Afbeeldingen van de hoofdtypen op Pl. XVII.

SUMMARY

The $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ and $\frac{1}{8}$ Zeeland Silver Ducat — Subdivisions of the Zeeland silver ducat are rare nowadays. Still it can be stated that several characteristics relating to the personal life of the Holtzhey family are lacking. Thus, there seems to be no question of a consistent system for the entire coinage.

HALVE ZILVEREN DUKAAT

Beeldenaar als zilveren dukaat

Type I:	met binnencirkels, jaartal op vz., muntteken 2 (burcht tussen cirkels) op kz., geslagen vz. :MO:NO:ARG:PRO:CON-FOE:BELG:CO:ZEL	
1660	CO:ZEL	7 KRNB
1661	COM:ZEL	5 KRNB
1662	CO:ZEL	7 KR
1663	CO:ZEL	4 KR
1668	COM:ZEL	1 K
Type II:	zonder binnencirkels. jaartal op kz., muntteken 3 (burcht) op vz., muntmeesterversiering I (rozet) op kz., geschroefd vz. :MO:NOV:ARG:PRO:CONFOE:BELG.COM:ZEL	
1672	COM:ZEL, muntteken links van zwaard	2 KR
1673	COM:ZEL id.	10 KR B
1675a	COM.ZEL, muntteken rechts van hoofd	2 R B
b	COM.ZE id.	1 K

Type III:	als voren, muntteken 3, muntmeesterversiering XVI (twee sterren) op kz., geslagen zelfde omschrift	
1716	COM-ZE	1 K
1719	COM.ZE , over 1716	3 KR B
Type Va:	als voren, muntteken 13 (burcht) op vz., zonder muntmeesterversiering, blanke kroon, geschroefd	
	vz. :MON.NOV.ARG.PRO.CONFOED.BELG.COM.ZEL	
1760	muntteken links van zwaard, punten naast kroon- band	5 KR B
1761a	over 1760: als voren	1 B
1761b	muntteken links van zwaard, geen punten	11 KRNB
1762a	muntteken links van zwaard, open kroonband met 9 juwelen	6 B
b	id., gesloten kroonband met 9 juwelen	4 K
c	muntteken rechts van zwaard, open kroonband met 9 juwelen	4 B
d	muntteken links van zwaard, open kroonband met 9 juwelen	1 B
e	NO en CONFOE, muntteken rechts van hoofd, open kroonband met 9 juwelen	8 KR B
f	id., id., gesloten kroonband met 7 juwelen, 1 lint aan pijlbundel	4 K NB
1763a	id., id., gesloten kroonband met 9 juwelen, lang lint op vz., over 1762	1 N
b	als a, niet overgeslagen	9 B
c	id., id., gesloten kroonband met 7 juwelen, lang lint op vz.	4 KR B
1764	als voren	10 KRNB
1765	als voren, kort lint op vz.	4 R B
1766	als voren, kort lint op vz.	4 R B
Type Vb:	als type Va, doch muntteken 13 rechts van hoofd, muntmeesterversiering XVI (2 sterren) op kz., gevulde kroon	
1767	9 juwelen, Romeinse I en ronde 7	3 KR B
1768	9 juwelen, id.	2 R

1769	9 juwelen, id.	3 KRN
1770	7 juwelen, Arabische 1 en ronde 7	1 R
1771	9 juwelen, id.	4 KR B
1772	9 juwelen, id.	3 KR B
1773a	7 juwelen, id.	3 R B
aa	gouden afslag als voren	1 RNB
1774	7 juwelen, Arabische 1 en scherpe 7	5 KRNB
1775a	7 of 13 juwelen	10 KRNB
aa	gouden afslag 7 juwelen	1 RNB
1776	13 juwelen, gesloten kroonband	4 KRN
1777	13 juwelen, id.	6 KRNB
1778	13 juwelen, open kroonband	7 KRNB
1779	13 juwelen, id.	2 KR
1780	9 juwelen, id.	1 R
1781	9 juwelen, id.	2 KR
1782	7 juwelen, id.	8 KRNB
1786	13 juwelen, id.	2 R
1787	7 juwelen, id.	8 KRNB
1788	7 of 13 juwelen, id.	7 KRNB
1792	13 juwelen, id.	12 KRNB
1793	13 juwelen, id.	14 KRNB

KWART ZILVEREN DUKAAT

Vz. als zilveren dukaat

Kz. gekroond wapen met rococo-omlijsting, jaartal boven de kroon

Type Ia blanke kroon, vlammetjes aan bovenhoeken van het wapen

vz. :MON.NO.ARC.PRO.CONFOE.BELG.COM.ZEL

1762a	1762 niet gescheiden, lang lint op vz., Romeinse I en ronde 7	14 K B
b	17-62 gescheiden, id., id.	7 RNB
1763a	gesloten kroonband, lang lint op vz.	13 KRNB
b	open kroonband, lang lint op vz.	1 RNB
1764a	lang lint op vz.	12 RNB
b	kort lint op vz.	10 K NB

1765a	over 1764, scherpe 7	1	B
b	niet overgeslagen	9	KR
1766a	Arabische 1 en scherpe 7	2	B
Type Ib	gevulde kroon, zonder vlammetjes aan wapen		
1766b	NO en CONFOE, lang lint, Romeinse I en scherpe 7	1	K
c	NOV en CONFOED, kort lint	2	RN
1767	NO en CONFOE	4	R B
1768	id.	3	R B
1769	NOV en CONFOED, Arabische 1 en scherpe 7	2	RN
1770	Arabische 1 en ronde 7	3	KR
1771	id.	2	R
1772	id.	4	KRN
1773a	interpunctie met:	5	KR B
aa	gouden afslag als voren	1	N
1774	interpunctie met: Arabische 1 en scherpe 7	12	KRNB
1775a		8	KRNB
aa	gouden afslag als voren	1	
1776a	over 1775	2	K N
b	niet overgeslagen	11	RNB
bb	gouden afslag als voren	1	N
1777	punt na jaartal	5	KR B
1778a	id.	7	KR, B
aa	gouden afslag als voren	2	K N
1779a	over 1778, met en zonder punt na jaartal	4	KRNB
aa	gouden afslag als voren	2	N
1780a	zonder punt na jaartal	5	KRNB
aa	gouden afslag als voren	3	N
1781		5	KR B
1782a		7	KRNB
aa	gouden afslag	1	
1785		3	K B
1786		12	KR B
1787a	over 1786	7	KR B
b	niet overgeslagen	2	N
bb	gouden afslag als voren	1	
1788	over 1787	23	KRNB
1791		15	KRNB
1792		7	KR B
1793		18	KRNB

ACHTSTE ZILVEREN DUKAAT

Beeldenaar als kwart zilveren dukaat

Vz.: MON.NO.ARG.PRO.CONFOE.BELG.COM.ZEL

1762a	blanke kroon, Arabische 1 en ronde 7, zwaard tussen ZE-L	14 K NB
b	als voren, zwaard na ZEL	29 KRNB
1763	blanke kroon, Romeinse I en ronde 7	22 KRNB
1764	id., id.	20 KRNB
1765a	MON.NO.CONFOE, id., id.	22 KRNB
b	MON.NO.CONFOED, id., id.	1
1766a	MON.NO.CONFOE, blanke kroon, Arabische 1 en ronde 7	9 KRNB
1766b	MON.NO.CONFOED, gespikkelde kroon, id.	7 RNB
1767	MON.NO.CONFOE, blanke kroon, id.	12 KRNB
1768a	MON.NO.CONFOE, gevulde kroon, id.	10 RNB
b	MON.NO.CONFOED, id., id.	5 KRNB
1769a	MON.NO.CONFOED, id., id.	3 KRN
b	MON.NO.CONFOE, blanke kroon, id.	2 B
1770	MON.NO.CONFOE, id., id.	2 NB
1771a	blanke kroon, grote cijfers in jaartal	2 B
b	gevulde kroon, kleine cijfers in jaartal verder steeds gevulde kroon	4 KRNB
1772		4 K B
1773a	punt na jaartal	11 KRNB
aa	gouden afslag	1
1774	Arabische 1 en rechte 7, zonder punt na jaartal	17 KRNB
1775a	id., id.	14 KRNB
aa	gouden afslag	2
1776	met en zonder punt na jaartal	12 KRNB
1777	met punt na jaartal	5 KR B
1778a	id.	5 KRN
aa	gouden afslag	1
1779a	met en zonder punt na jaartal	12 KRNB
aa	gouden afslag, met punt na jaartal	3 K N
1780a	over 177., zonder punt na jaartal	16 KRNB
aa	gouden afslag	4 K N
1781		12 KRNB
1782		13 KRNB

1784aa	gouden afslag	4
1785		9 KRNB
1786		22 KRNB
1787a		5 RNB
aa	gouden afslag	1
1788a		23 KRNB
aa	gouden afslag	1
1790aa	gouden afslag, over 1789	1 N
1791		21 KRNB
1792a	MON.NO.CONFOE	19 KRNB
b	MON.NO.CONFOED	2 R
bb	afslag in brons	2 K
1793a	MON.NO.CONFOE	11
b	MON.NOV.CONFOED	15 KRNB

Type I

Type II

Type Vb

Halve Zeeuwse zilveren dukaat

Type II

Type (I)

Kwart en achtste Zeeuwse zilveren dukaat